

Ebyafaayo Ekwesigamye eby’Olunyiriri Olw’Amakumi Ana — Omuwendo Gwa Makumi Abiri Mu Bina

Ezeekyeri Omuwendo Ogw’Ettaano

Jeff Pippenger

2026-08-10

Mu kitundu okuva mu *Testimonies*, ekitabo eky’okutaano, kye tumaze emiwendo gy’ebitundu ebiwerako nga twekenneenya; tutegeezebwa okwoleseebwa kw’Yeekaalu okwahaweebwa Ezeekyeri, Isaaya ne Yokaana:

“Eby’okuyiga bino bya mugaso gye tuli. Twetaaga okunyweza okukkiriza kwaffe eri Katonda, kubanga mu maaso gaffe waliwo ekiseera ekinaakema emmeeme z’abantu. Kristo, ng’ali ku Lusozi olw’Emizeyituuni, yannyonnyola emisango egy’entiisa egyali egy’okukulemba okujja Kwe okw’okubiri nti: ‘Muliiwulira entalo n’ebigambo by’entalo.’ ‘Eggwanga lirigolokokera ku ggwanga, n’obwakabaka ku bwakabaka: era walibaawo enjala, ne kawumpuli, n’ebikankano by’ensi mu bifo eby’enjawulo. Ebyo byonna lwe lubereberye olw’ennaku.’ Nawaakubadde nga obunnabbi buno bwatuukirizibwa mu kitundu mu kuzikirizibwa kwa Yerusalemi, bulina okukozesebwa okusinga obutangaavu ku nnaku ez’oluvannyuma.”

Olwokunaolwa kwa Av

Tisha B’Av, ekitegeeza nti “Olwomwenda olwa Av” mu Lwebbulaniya, lwe lunaku olw’Ekiyudaaya olw’okujjukirirako okuzikirizibwa kwa Yeekaalu ey’Olubereberye Ababulooni mu mwaka 586 BC ne Yeekaalu ey’Okubiri Tito mu mwaka 70. Okuzikirizibwa kwombi kwaliwo ku lunaku lwe lumu olw’omwaka ogw’eby’enkalenda—olunaku olw’omwenda olw’omwezi gw’Olwebbulaniya ogwa Av (olutera okugwa mu July oba August ku kalenda ya Gregorian). Mwannyinaffe White bw’akwataganya okuzikirizibwa kwa Yerusalemi n’“ekiseera ekirigezesa emyoyo gy’abantu” mu nnaku ez’oluvannyuma, aba alaga okuzikirizibwa okubiri, byombi ebiraga etteeka lya Ssande erigenda okujja amangu.

Olunyiriri olw’ekkumi n’olukaaga mu Danyeri ekkumi n’emu lukiikirira etteeka ly’olunaku lwa Ssande, era lukkiriziganya n’olunyiriri olw’ana mu lumu. Mu Ezeekyeri, okuzikirizibwa kwa Yerusalemi kukozezebwa okulaga okwawukana kw’abawala abagezi n’abasirusiru ku tteeka ly’olunaku lwa Ssande. Ezeekyeri yali musibe mu Babulooni bwe yatwalibwa mu ngeri ey’ekyamagero eri Yerusalemi okulaba okwawukana okwo kwennyini mu ssuula munaana okutuuka ku kkumi n’emu.

Awo olwatuuka mu mwaka ogw’omukaaga, mu mwezi ogw’omukaaga, ku lunaku olw’okutaano olw’omwezi, bwe nnali ntudde mu nnyumba yange, n’abakadde ba Yuda nga batudde mu maaso gange, omukono gwa Mukama Katonda ne gunsiikako eyo. Awo ne ndaba,

era laba, ekifaanana ng'ekirabika eky'omuliro: okuva ku kifaananyi ky'ebiwato bye okudda wansi, omuliro; era okuva ku biwato bye okudda waggulu, ng'ekirabika eky'okumasamasa, ng'erangi ya kafulaani. N'agolola ekifaananyi eky'omukono, n'ankwata ku lusozi lw'enviiri z'omutwe gwange; omwoyo ne gunsitula wakati w'ensi n'eggulu, n'antwala mu kwolesebwa kwa Katonda e Yerusalemi, ku mulyango gw'omulyango ogw'omunda ogutunuulira obukiikakkono; awaali entebe y'ekifaananyi eky'obuggya, ekisunguwaza obuggya. Ezekyeri 8:1–3.

Essuula ennya okutuuka ku kkumi n'emu zitegeeza okwawukana, era Mwannyinaffe White, bwe yali annyonyola Ezeekyeri ekyenda, alaga si kye kyokka nti okuteekebwako akabonero okwo kwe kumu okwogerwako mu Okubikkulirwa essuula ey'omusanvu, wabula era nti Yerusalemi ekiikirira ekanisa ya Seventh-day Adventist ey'Abalaodikiya mu nnaku ez'oluvannyuma.

“Ekibiina ekyo abataliiko kunakuwala olw'okukendeera kwabwe okw'omwoyo, so nga tebakungubagira bibi bya balala, balisigalawo nga tebafunye kabonero ka Katonda. Mukama alagira ababaka Be, abasajja abalina ebyokutta mu mikono gyabwe nti: ‘Mugende mumugoberere okuyita mu kibuga, mukube: eriiso lyammwe lireme kusonyiwa, so temusaasira n'akatono: muzikirize ddala abakadde n'abavubuka, abawala, n'abaana abato, n'abakazi: naye temusemberera muntu yenna aliko akabonero; era mutandikire ku watukuvu Wange. Awo ne batandikira ku bakadde abaali mu maaso g'ennyumba.’”

“Wano tulaba nga ekanisa—awatukuvu wa Mukama—ye yasooka okuwulira ekibooko eky'obusungu bwa Katonda. Abasajja abakadde, abo Katonda be yali awadde omusana mungi era abaali bayimiridde ng'abakuumi b'ebigendererwa eby'omwoyo eby'abantu, baali bajeemerredde obwesige bwabwe. Baali batutte ekifo nti tetulina kulindira byamagero n'okweyolesa okw'enjawulo okw'amaanyi ga Katonda ng'ennaku ez'edda bwe zaali. Ebiseera bikyuse. Ebigambo bino binyweza obutakkiriza bwabwe, ne bagamba nti: Mukama talikola bulungi, so talikola bubi. Alina kisa nnyo okubonereza abantu be mu musango. Bwe kityo, ‘Emirembe n'obutebenkevu’ kye kikowoola okuva mu bantu abataliddamu nate kuyimusa ddooboozi lyabwe ng'ekkondeere okulaga abantu ba Katonda okusobya kwabwe n'ennyumba ya Yakobo ebibi byabwe. Embwa zino ezisirise ezitaayagala kubuukirira ze ziwulira eggwanga ettuuufu erya Katonda asunguwadde. Abasajja, abawala, n'abaana abato bonna bazikirira wamu.”

“Eby'emizizo abeesigwa bye baasindanga era bye bakaabiriranga byokka ebyali bisobola okulabibwa amaaso ag'ekikoma, naye ebibi ebyasingirayo ddala obubi, ebyasunguwaza obuggya bwa Katonda omulongoofu era omutukuvu, tebyali bibikkuluddwa. Omunoonya omukulu ow'emitima amanyi buli kibi ekikolebwa mu kyama abakola obutali butuukirivu. Abantu bano batuuka okuwulira nga bakakafu mu bulimba bwabwe era, olw'okugumiikiriza Kwe okungi, ne bagamba nti Mukama talaba; olwo ne bakola nga eyaleka ensi. Naye Alizuula obunnanfuusi bwabwe era Alibikkula mu maaso g'abalala ebibi ebyo bye baali beekuumidde nnyo okubikkako.”

“Tewali kubawo kusukkulumya kwa ddaala, kitiibwa, oba amagezi ag'ensi; tewali kifo mu buweereza obutukuvu, ekinaakuuma abantu obutasaddaaka misingi bwe balekebwa emitima gyabwe egy'obulimba. Abo abaayitibwanga abasaana era abatuukirivu balirabika nga be

bakulembeza mu bujeemu, era nga be byokulabirako mu butafaayo ne mu kukozesa obubi okusaasira kwa Katonda. Ekubo lyabwe ery’obubi taligumiikiriza nate, era mu busungu bwe abakolamu nga talina kusaasira.”

“N’okutya n’obutayagala Mukama aggya okubeerawo kwe okuva ku abo abaweereddwa omusana omungi era abaawulira amaanyi g’ekigambo mu kuweereza abalala. Lumu baali baweereza be abeesigwa, abaagalibwa n’okubeerawo kwe era n’okulungamizibwa kwe; naye baamuvvaako ne bakulembera abalala mu nsobi, era kyebava baleetebwa wansi w’obutasanyuka bwa Katonda.” Testimonies, volume 5, 211, 212.

Ekitabo kyonna ekya Ezeekyeri kiteekeddwa mu mbeera ey’okuzikirizibwa kwa Yerusaalemi. Mu bujulirwa bwa Ezeekyeri, okuzingizibwa kwa Nebukadduneeza okwawangaala omwaka gumu n’ekitundu kulambikiddwa mu ngeri ey’enjawulo ddala, naye “okukozesebwa okusinga obwangu obw’okulabikako” okw’okulabula kwa Yesu mu Matayo abiri mu ena kuli mu nnaku ez’oluvannyuma. Mu Ezeekyeri, olunyiriri olwo olw’amazima lubeeramu mu ssuula ey’amakumi abiri mu ena.

Jjanwali 15, 588 BC

Awo nate mu mwaka ogw’omwenda, mu mwezi ogw’ekkumi, ku lunaku olw’ekkumi olw’omwezi, ekigambo kya Mukama ne kinjijira nga kigamba nti, Omwana w’omuntu, weewandiikire erinnya ly’olunaku luno, lwe lunaku luno lwennyini: kabaka w’e Babulooni alumbidde Yerusaalemi ku lunaku luno lwennyini. Ezeekyeri 24:1, 2.

Ku lunaku luno, era olunyezebwa ku bujulizi obulala obw’omu Baibuli, okuzingiza okw’emyaka n’amyezi kkumi na munaana kwatandika. Ekigambo kya Mukama ekyajjira Ezeekyeri ku lunaku olwo kyali kigatta olugero lw’ekibuga eky’omusaayi, olulagibwa n’entamu ebita, ne kiddirirwa omuliro omungi. Olugero luno lulaga bulungi omusango ogwajja ku Yerusaalemi, era mu ssuula y’emu ne kiddirirwa mukazi wa Ezeekyeri okufiira mu kibwatukira ng’akabonero akalaga nti okuzingiza okw’oluvannyuma kwali kugenda okuzikiriza awatukuvu kwali kutandise.

Era neno la Bwana likanjia, kusema, Mwanadamu, tazama, ninakuondolea kwa pigo tamanio la macho yako; lakini hutalia, wala hutaomboleza, wala machozi yako hayatamtiririka. Uugue kimya kimya; usifanye maombolezo kwa ajili ya wafu; jivike kilemba chako kichwani, ukatie viatu vyako miguuni, wala usifunike midomo yako, wala usile chakula cha watu. Basi nalisema na watu asubuhi; na jioni mke wangu akafa; nami nikafanya asubuhi kama nilivyoamriwa. Ezeieli 24:15–18.

Awo abantu abaali beetoolodde Ezeekyeri ne bamubuuza amakulu g’olugero n’okufa kw’omukyala we.

Abantu ne bangamba nti, Tolitulaga ebyo bino kye biri gye tuli, kubanga okola bw’otyo? Awo ne mbaddamu nti, Ekigambo kya Mukama ne kinjijira, nga kyogera nti, Gamba ennyumba ya Isiraeri nti, Bw’ati bw’ayogera Mukama Katonda nti: Laba, nja kwonoona awatukuvu wange, ekitiibwa ky’amaanyi gammwe, ekyegombewwa amaaso gammwe, n’ekyo emmeeme zammwe kye zisonyiwa; era batabani bammwe ne bawala bammwe be mwaleka baligwa n’ekitala.

Ezeekyeri 24:19–21.

Omukyala wa Ezeekyeri ne watukuvu byombi bitegeerekebwa mu kitundu ekyo ng’“ekyegombewwa amaaso go.” Abannabyafaayo b’omu Bayibuli bategeeza nti okuzingizibwa okwo kwamala emyezi kkumi na munaana, ate okuzingizibwa kwa Kesutiyo ne Ttito ne kumala emyaka ena okuva mu mwaka 66 okutuuka mu mwaka 70. Okubala obulungi obudde okuva ku kuzingizibwa okwasooka okwa Kesutiyo okutuuka ku kuzikirizibwa kwaayo kuba emyaka esatu n’ekitundu, naye bwe tukozesa “okubalirira okubuna,” kwe kukozezebwa ennyo mu Bayibuli, kiba myaka ena. Okumanya nti engeri zombi ez’okubalirira ntuufu kitusobozesa okulaba emyaka esatu n’ekitundu okuva ku Kesutiyo okutuuka ku Ttito era n’okulaba emyaka ena.

Tulina obujulirwa bubiri obw’etteeka lya Ssande mu kuzikirizibwa okubiri okwa Yerusalemi, era obujjuvu bw’ebyafaayo byombi bulina okukozesebwa ku tteeka lya Ssande erigenda okujja amangu—awo Laodikiya gy’ewandulibwa okuva mu kamwa ka Mukama. Entandikwa y’okuzingiza kwa Nebukadduneeza emanyiddwa olw’okufa kwa mukazi wa Ezeekyeri. Mu kufa kwe, Ezeekyeri yalagirwa obutakungubaga mu lujjudde, kubanga ye yali kabonero k’Abayudaaya okutwalibwa mu buwanjangu.

Entandikwa y’ebbanga ery’emyaka ena okuva mu 66 okutuuka mu 70 eragibwa akabonero ak’eky’omuzizo eky’okuzikiriza, era ako ke kabonero akaweebwa Abakristaayo abaali mu Yerusalemi okudduka.

Kale bwe muliraba eky’omuzizo eky’okuzikiriza, ekyayogerwako Danyeri nnabbi, nga kiyimiridde mu kifo ekitukuvu, (asoma ategeere:) awo abali mu Buyudaaya badduke bagende mu nsozi. Matayo 24:15,16.

Okuzingizibwa kubiri ebikwatagana obulungi ddala, era okuzingizibwa kwombi kuliko “akabonero” ku ntandikwa y’okuzingizibwa. Ezeekyeri bwe yannyonnyola ekyategeezebanga okufa kw’omukyala we n’obutakungubaga ku lulwe ku lulwe, yannyonnyola n’alyoka awandiika nti:

Kale Ezeekyeri abadde kabonero gye muli: nga byonna by’akoze bwe biri, nammwe bwe mutyo bwe munaakola: era kino bwe kirituuka, ne mumanya nga nze Mukama Katonda. Ezeekyeri 24:24.

Akabonero k’okufa kwa mukazi wa Ezeekyeri kaali kalaga okuzikirizibwa kwa Yerusalemi ne yeekaalu okwali kunaatera okujja, n’obusibe obwaddirira e Babulooni. Akabonero ak’omuzizo ogw’okuzikiriza, gwe yayogerako Danyeri, kaali kulabula okusimattuka okuzikirizibwa; naye okwolekagana kwombi kulina akabonero ku ntandikwa yaakwo.

Wanaabaawo okulumba okw’obunnabbi nga Sunday law tennajja mangu; era okufa kw’omukyala wa Ezeekyeri kye kabonero akalaga nti ekanisa ya Seventh-day Adventist ey’Abalaodikiya esusse dda okuyitibwako n’okulekererwa ddala; ate nga Ezeekyeri ye kabonero k’abantu akakumi mu bina n’obukumi buna mu enkumi nnya, era ye kabonero k’ekimuli eky’ennyiriri ekimusibwa waggulu ku ntandikwa y’okulumba. Ezeekyeri ye kabonero k’abantu akakumi mu bina n’obukumi buna mu nkumi nnya ku ntandikwa y’okuzingiza Babulooni, era akabonero k’ekivve

eky'okuzikiriza ku ntandikwa ye "kabonero" ka Rooma. Akabonero akamu koogera ku kulabula okw'omunda, ate akalala ku kulabula okw'ebweru. Mazima ddala waaliwo okulabula eri Abakristaayo mu mwaka gwa 66, naye akabonero akalabula kaali Rooma. Akabonero mu kuzikirizibwa kwa Babulooni gwali mukazi wa Ezeekyeri. Rooma kye kibiina ekifuna akabonero k'ensolo, ne Ezeekyeri ye kabonero k'abo abafuna akabonero ka Katonda.

Ebiseera Bibiri eby'Okukoma

Okuzingizibwa okw'olubereberye kwamala emyezi kkumi na munaana, era okuzingizibwa okw'okubiri kwamala emyaka ena. Okuzingizibwa kwombi kufuna okutuukirizibwa kwabyo "okusingawo obutereevu" mu nnaku ez'oluvannyuma, era byombi bikwatagana butereevu n'obunnabbi obw'emyaka ebikumi bisatu mu kyenda mu gumu n'ennaku kkumi na ttaano obuli mu Okubikkulirwa essuula ey'omwenda olunyiriri olw'ekkumi n'ettaano.

Entandikwa y'emyezi etaano egy'Okubikkulirwa essuula ey'omwenda, olunyiriri olw'ekkumi yalimu ebyafaayo ebiraga ebbanga ly'emyaka amakumi asatu mu munaana erituuka ku kuzingizibwa okw'emyaka ena, era ekyo kikwatagana n'omuwendo amakumi asatu mu munaana, ne kiraga okusituka kw'Obusiraamu. Oko kuzingizibwa okw'emyaka ena kufuna ekikifaananyi kyakwo mu byafaayo ebyatandika emyezi etaano bwe, gye myaka kikumi mu ataano, gyaggwaako, n'emyaka ebikumi bisatu mu kyenda mu gumu n'ennaku kkumi na ttaano ne gitandika. Kwatandika nga 27 Julayi 1449, era emyaka ena oluvannyuma, Obusiraamu bwaleeta okuzingizibwa okw'ennaku ataano mu ttaano ku Konsitanteenopoole, ne kukomekkerezebwa nga 29 Maayi 1453.

Bunnabbi obunnabbi obwatandika nga Julayi 27, 1449 bwatuuka ku nkomerero nga Agusito 11, 1844, emyaka ena egy'omukululo gw'abamalayika abaasooka n'owookubiri okuva mu 1840 okutuuka mu 1844 gyakwatagana n'okuzingiza okw'emyaka ena okuva mu 1333 okutuuka mu 1337, era n'ekiseera ky'emyaka ena okuva mu 1449 okutuuka mu 1453. Abajulizi abo abasatu, bonna nga bava butereevu mu lunyiriri lumu olw'obunnabbi, bakiinza ekiseera eky'akabonero eky'emyaka ena ng'omukululo gw'omumalayika ow'olubereberye n'owookubiri ogwa 1840 okutuuka mu 1844 guddamu mu byafaayo by'omukululo gw'omumalayika ow'okusatu. Abajulizi abo abasatu bakiikirira okuzingiza okw'emyaka ena mu byafaayo by'ekikumi mu amakumi ana mu bina. Ekiseera ekyo eky'emyaka ena era kiragibwa n'okuzingiza kwa Yerusalemi mu 66 ne mu 70.

Entandikwa y'okubinjeezebwa okw'emyaka ena okwa Cestius mu 66, ate oluvannyuma n'okuggawo kwakwo okwa Tito mu 70, kuleeta akabonero ak'alpha n'akabonero ak'omega ku kiseera eky'emyaka ena. Ekiseera ekyo kyennyini era kikiikirirwa ng'emyaka esatu n'ekitundu, era ekyo naky'o kikwatagana n'emyaka esatu n'ekitundu egy'obunnabbi Roma eya paapa gye yalinnyirira ahera.

Naye olubiri oluli ebweru wa yeekaalu oluleke, so tobulupima; kubanga luwaddeyo eri ab'amawanga: era ekibuga ekitukuvu balikiryanga n'ebigere emyezi ana mu ebiri. Era ndiwa amaanyi eri abajulirwa bange ababiri, era baliragula ennaku lukumi mu bibiri mu nkaaga, nga bambadde ebibukutu. Okubikkulirwa 11:2, 3.

Era baligwa n’obwogi bw’ekitala, era balitwalibwa mu buwanjjanguse mu mawanga gonna: era Yerusalemi kirinnyirirwa Abamawanga, okutuusa ebiseera by’Abamawanga lwe birituukirira. Lukka 21:24.

Kyetaagisa nnyo okumanya nti nkozesa okubalirira okw’“okugattaamu” n’okw’“okuggyamu” ku kiseera ekikiikirirwa akabonero ka alufa aka Cestius okutuuka ku kabonero ka omega aka Titus. Kino kiraga nti enkola bbiri ez’ebiseera zikiikirirwa mu byafaayo bimu. Twamala dda okukwata ku musingi guno ogw’Ebyawandiikibwa bwe twalowoozaako (mu biwandiiko bingi emabega), ku kiseera ekiri wakati w’okukyalira kwa Yesu e Kayisaaliya-Firipi (Panium) n’olugendo lwe okugenda ku Lusozi olw’Okukyusibwa. Abawandiisi ba Bayibuli babiri bawandiika ennaku mukaaga, ate omu ennaku munaana.

Awo oluvannyuma lw’ennaku mukaaga Yesu n’atwala Peetero ne Yakobo ne Yokaana muganda we, n’abalinyisa ku lusozi oluwanvu nga bali bokka. Matayo 17:1.

Awo oluvannyuma lw’ennaku mukaaga, Yesu n’atwala Peetero ne Yakobo ne Yokaana, n’abalinyisa ku lusozi oluwanvu nga bali bokka; n’afuusibwa endabika ye mu maaso gaabwe. Makko 9:2.

Awo olwatuuka nga wayise ennaku munaana nga ebigambo ebyo byogeddwa, n’atwala Peetero ne Yokaana ne Yakobo, n’alinnya ku lusozi okusaba. Lukka 9:28.

Okuzikiriza kwa Yerusalemi kulina okukozesebwa “okusinga obutereevu” ku nnaku ez’oluvannyuma, era okuzikiriza okwo kujulirwa bajulirwa babiri abakiikirirwa Babulooni ne Rooma. Abajulirwa abo bombi bakkiriziganya ne bannaabwe, naye buli omu awa engeri ez’enjawulo era ez’omugaso ez’obunnabbi okusobola okwongera amaanyi ku mazima. Okuzingizibwa kwa Rooma (66 okutuuka ku 70) kwali kwa myaka ena era era kikiikirira emyaka esatu n’ekitundu. Emyaka esatu n’ekitundu egyo gikwatagana n’okulinnyirira awatukuvu n’eggye okwatuukirizibwa obupagaani n’obwapapa byombi. Okulinnyirira okw’obwapapa kwali kwa myaka esatu n’ekitundu egy’obubonero, nga bwe kwafaananyizibwa emyaka esatu n’ekitundu egyennyini mu kuzingizibwa kwa Rooma.

Okuzingizibwa okwo okw’emyaka ena nakwo kukwatagana n’ebiseera eby’emyaka ena ebigattibwa ku lunyiriri olw’obunnabbi olulumiriza okuyimusibwa kw’Obusiraamu, era oluvannyuma okuyimusibwa kw’entambula ey’omubaka ow’olubereberye n’owokubiri, ate oluvannyuma ow’okusatu. Cestius okutuuka ku Titus kisalangana n’enziga ya Rooma ey’obwa papa era n’enziga y’Obusiraamu. Enziga ya Rooma n’emyaka esatu n’ekitundu ebya Cestius ne Titus bisalangana n’emyaka esatu n’ekitundu egy’akabonero eya Rooma ey’obwa papa, bwe kityo ne biraga ebintu bibiri, kwe kugamba Rooma ey’obupagaani ne Rooma ey’obwa papa. Enziga y’Obusiraamu egattibwa ku byafaayo bye bimu nga bitegeereddwa ng’emyaka ena, naye nga bwe kiri ku nziga ya Rooma mu byafaayo ebyo, Obusiraamu bugattibwa ku buyinza obwokubiri obuli wansi w’enziga y’Obusiraamu—obwo nga bwe Bwadiwenti. Ekiseera eky’emyaka esatu n’ekitundu kikiikirira Rooma mu mitendera gyayo gyombi, ate ekiseera eky’emyaka ena kikiikirira Obusiraamu ne Bwadiwenti. Rooma ey’obupagaani ne Rooma ey’obwa papa tebisobola kwawulibwa mu buryo bw’obunnabbi, era ne Obusiraamu ne Bwadiwenti nabyo bwe bityo

tebisobola kwawulibwa.

Kino mu bwannabbi kyetaagisa nti bwe tulowooza ku kuzingizibwa kwa Babulooni, okutegeera obudde okubiri kulina okulabibwa mu kifaananyi eky'okuzingizibwa okw'emyezi kkumi na munaana. Okukiikirira obudde okubiri mu kuzingizibwa okwaletebwa Rooma, mu bwannabbi kwetaagisa okukiikirira obudde okubiri mu kuzingizibwa okwaletebwa Nebukadduneeza. Okuzingizibwa kwa Nebukadduneeza okw'emyezi kkumi na munaana nakwo kuyinza okutegeerwa ng'akabonero k'omwaka gumu n'ekitundu. Emyezi kkumi na munaana gwe mwaka gumu n'ekitundu, era ekitundu n'ekitundu kiyinza okulagibwa nga emyaka 1.5. Okuzingizibwa kwa Nebukadduneeza kwali kwa myezi kkumi na munaana era era kwa myaka 1.5.

Emyezi kkumi na munaana gyogera ku buyinza obw'okulinyirira Yerusalemi, era emyaka 1.5 gyogera ku Obusiraamu. Namuziga ow'obunnabbi ow'okubalirira aggulawo emyezi kkumi na munaana aggulawo Babulooni, era namuziga omulala ow'obunnabbi ow'okubalirira aggulawo Obusiraamu. Tunnaba kuteekawo kunnyonyola kw'engeri gye tutuukiramu ku nkola y'emyaka 1.5 mu nkolagana n'Obusiraamu, naye kirina okwetegerezebwa nti okubala kwombi okw'ebiseera mu kuzikirizibwa okwaletebwa Rooma kukwatagana ne namuziga ow'obunnabbi owa Rooma, (ey'obupagaani n'ey'obwapapa), n'okubala okulala okukwatagana ne namuziga ow'obunnabbi ogwa Obusiraamu. Engeri zino zisangibwa mu kuzikirizibwa kwombi okwa Yerusalemi, okwa alufa n'okwa omega.

Okuzingizibwa kwa Yerusalemi okw'emyaka ena awamu ne Cestius ne Tito kikiikirira enkomerero y'olunyiriri olw'obunnabbi olwatandika n'ekiseera ky'emyaka amakumi asatu mu munaana ekyakomera mu kuzingizibwa okw'emyaka ena nga kukiikirira okuyimusibwa kw'Obusiraamu, era ekiseera ekisembayo eky'emyaka ena mu lunyiriri olwo lwennyini kikiikirira okuyimusibwa kw'akabonero k'abo akakadde mu enkumi kkumi n'enkumi nnya.

Tujja kweyongera ku bintu bino mu kiwandiiko ekiddako.